නිබ්බාන:
යථාර්ථය සහ මායාව
නිබ්බාන දේශනා අංක 01 සහ 02 ඇසුරින්
දේශකයාණන් වහන්සේ: පූජ්‍ය කටුකුරුන්දේ ඥානානන්ද හිමි
NotebookLM

නිවීම යනු ‘යාමක්’ නොවේ
නිබ්බාන යනු හුදෙක් විනාශයක් හෝ යම් තැනකට යාමක් නොවේ.
ගින්නක් නිවුණු විට එය නැගෙනහිරට හෝ බටහිරට “ගියේ” නැත. එය ඉන්ධන අවසන් වීමෙන් නිරුද්ධ විය.
රාග, දෝෂ, මෝහ ගිනි නිවී යාම නිර්වාණයයි.

NotebookLM

වචන තුළ සැඟවුණු සත්‍යය

පසුකාලීන අටුවා මඟින් නිවන යනු ඇත පවතින ගුප්ත ස්ථානයක් ලෙස අර්ථ දැක්වීමට උත්සාහ කර ඇත.

නමුත් බුද්ධ දේශනාවට අනුව එය ‘සන්දිට්ඨික’ (මෙලොවදීම දැකිය හැකි) සහ ‘පච්චත්තං වේදිතබ්බ’ (තමා තුළින්ම දැකිය යුතු) සත්‍යයකි.

NotebookLM

නාම: අරමුණ දෙසට නැමීම

‘නාම’ යනු හුදු නාමකරණයක් (Label) පමණක් නොවේ.

එය අරමුණ දෙසට නැමෙන ස්වභාවයයි (Namana).

නාම ධර්ම: වේදනා (Feeling), සංඥා (Perception),
චේතනා (Intention), ඵස්ස (Contact),
මනසිකාර (Attention).

NotebookLM

රූප: මනසින් ගොඩනගන ලෝකය

කුඩා දරුවකු රබර් බෝලයක් හඳුනාගන්නේ එය අතගා බැලීමෙනි (ස්පර්ශය).

පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ යන සතර මහා භූතයන් මූලික කරගෙන, අපේ මනස විසින් 'රූපය' නිර්මාණය කරගනී.

නාම මාත්‍රයක් නැති තැන රූපයක් පවතින්නේ නැත.

NotebookLM

ඇතුළත් අවුලක් - පිටතත් අවුලක්

‘අන්තෝ ජටා බහි ජටා’ - මුළු ලෝකයම අවුලක පැටලී ඇත.

නාමයත් රූපයත් පිළිබඳ ගැටීම (පටිඝය) සහ හඳුනාගැනීම (රූප සංඥා) නිසා මෙම අවුල නිර්මාණය වේ.

මෙය ලිහිය හැක්කේ නාම-රූප නිරෝධයෙනි.

NotebookLM

ඉදප්පච්චයතා: හේතු ඵල දහම

‘මෙය ඇති කල්හි මෙය වෙයි.’
මෙය රේඛීය ක්‍රියාවලියක් නොව, එකිනෙක
මත යැපෙන චක්‍රීය ක්‍රියාවලියකි.
අවිද්‍යාව මුල් කරගෙන සංස්කාර හටගනී.

NotebookLM

සංසාර වට්ටය:
දිය සුළීය
ගඟක් ගලායන විට දිය වැලක් ආපසු
හැරී ප්‍රධාන දිය පහර හා ගැටීමෙන්
දිය සුළියක් (Vortex) සෑදේ.
එලෙසම විඤ්ඤාණය සහ නාම-රූප
එකිනෙක ගැටීමෙන් භවය
නිර්මාණය වේ.
NotebookLM

අන්‌යොන්‍ය රැඳීම

විඤ්ඤාණය පවතින්නේ නාම-රූප නිසාය; නාම-රූප පවතින්නේ විඤ්ඤාණය නිසාය.

දිය සුළියට තමා අයත් නැත (අනාත්ම). එය හුදු ක්‍රියාවලියක් පමණි.

NotebookLM

ඉච්ඡත්ත සහ අන්‍යතාභාව

දිය සුළිය මැද ඇති හිස් අවකාශය ‘මම’ ලෙස ගැනීම මුලාවකි.
අපි ‘මෙතැන’ (ඉච්ඡත්ත) නිර්මාණය කරගත් විට, ඉබේම වෙනස්
වීම හෙවත් ‘වෙනත් තැනක්’ (අන්‍යතාභාව) නිර්මාණය වේ.
මෙය ජරා-මරණ වලට පාර කපයි.

NotebookLM

පැවැත්මේ බීයකරු බව

දිය සුළිය පතුල හාරාගෙන යන විට
කුණු රොඩු එකතු කරගනී (උපාදානය).

අප මේ සංස්කාර නඩත්තු කරන්නේ
බලවත් වෙහෙසක් දරමිනි.

මෙම අනාරක්ෂිත බවම දුකයි.

NotebookLM

දිය සුළිය සිඳීම

රහතන් වහන්සේ යනු දිය සුළියට අහුවූ අයෙක් නොව,
දිය වැල සිඳ දැමූ අයෙකි (අවිජ්ජාවිජ්ජ වට්ටං).

තෘෂ්ණාව නැමැති දිය වැල නතර වූ විට,
දිය සුළිය (සංසාරය) නිරායාසයෙන්ම නැවතේ.

NotebookLM

පැනවිය නොහැකි රහතන් වහන්සේ

‘වට්ටං තේසං නත්ථි පඤ්ඤාපනාය’ - රහතන් වහන්සේලා පැනවීමට (පෙන්වීමට) වට්ටයක් නැත.

දිය සුළිය නැති වූ පසු ‘දිය සුළිය කොහේ ගියේද?’ යැයි ඇසීම විහිළුවකි.

NotebookLM

තාදී ගුණය: අකම්පිත දුපත

ජරා මරණ සැඩ පහර මැද පිහිටි දුපත
නිර්වාණයයි.

‘අකිඤ්චනං අනාදානං - ඒතං දීපං අනාපරං’
කිසිවක් අල්ලා නොගැනීම (අනාදාන) සහ
කිසිවක් තමා සන්තක නොකිරීම (අකිඤ්චන)
එම දුපතයි.

NotebookLM

සත්‍යය දැකීම

නිවන යනු ඈත ඇති ලෝකයක් නොව,
මේ මොහොතේම තෘෂ්ණාව ක්ෂය
කිරීමෙන් ලැබෙන සැනසීමයි.

මායාවෙන් මිදී, යථාර්ථය දැකීම
විමුක්තියයි.

මූලාශ්‍ර: නිබ්බාන දේශනා 01 සහ 02

NotebookLM